

Метод на ключовите индикатори (КИМ метод) за дейности включващи повдигане, придържане, носене
Инструкции за оценка условията на труд

Оценката се свързва основно със задачи, съдържащи ръчна работа с тежести и трябва да се отнася за **1 работен ден**. Ако теглото на товара и работната поза се променят в зависимост от индивидуалната дейност, трябва да се формират осреднени параметри. При **няколко задачи** със значително различаващи се тегла на товара в рамките на цялостната дейност, те следва да се **оценавят** и документират **по отделно**.

Стъпки, необходими за оценката:

1. Определяне на точките за времева оценка;
2. Определяне на точките за ключовите индикатори;
3. Оценка.

При определяне на точките като правило се позволява да се формират междинни оценки (интерполация). Пример: при 40 работни дни за съответната задача точките са 3. Единственото изключение е за ефективен товар ≥ 40 кг за мъже и **25** кг за жени. Такива товари винаги се оценяват с 25 точки.

В приложение са дадени работни листа за прилагане на метода и конкретни примери!

Внимание!

Тази процедура служи само за ориентировачна оценка на условията на труд, свързани с вдигане и пренасяне на тежести. Независимо от това доброто познаване на задачите е съществено при определяне на точките за времева оценка, точките за оценка на товара, работната поза и условията на труд.

Стъпка 1: Определяне на точките за времева оценка

Точките за времева оценка се определят се определят по таблица за 3 възможни форми за боравене с товара:

- често повтарящи се операции, свързани с кратковременно повдигане, преместване и разместване – точките за времева оценка зависят от броя на операциите;
- дейности, свързани с придържане на товар – точките зависят от общата продължителност на операцията (обща продължителност е сбор от продължителността на отделните операции по придържане);
- носене – точките зависят от общото разстояние, на което се пренася товара в рамките на работния ден.

Стъпка 2: Определяне на точките за оценка на товара, работната поза и условията на труд

2.1 Точки за оценка на товара

- Точките зависят от ефективното тегло на товара, което е различно за мъже и за жени.
- В случаите, когато се пренасят различни товари се прави осреднена оценка на товара, която не бива да превишава 40 кг за мъже и 25 кг за жени. За сравнителни цели стойностите на максималния товар също могат да се използват. В такива случаи обаче за основа се отчита

намаления брой на операциите отнасящи се за максималния товар (по-малък от общия брой на боравене с товара).

- В случаите на дейности, свързани с повдигане, придържане, преместване и поставяне, се взема под внимание ефективния товар. Масата на ефективния товар е реално приложената сила, необходима за преместване на товара. Все пак тази приложена сила не е еквивалентна на масата на товара в отделните случаи. Пример: при накланяне на кашон само 50 % от масата въздейства на работника.
- Когато товарите се бутат или дърпас, е необходимо да се направи отделна оценка.

2.2 Точки за оценка на работна поза

Точките за оценка на работната поза се определят по пиктограми от таблица. За да се определят точките за оценка на позата, трябва да се оцени характерните пози при ръчна работа с тежести. Пример: при различни пози трябва да се прецени средната стойност на показателя, а не крайните стойности при екстремни ситуации.

2.3 Точки за оценка на условията на труд

За определяне на точките се използват условията на труд, които преобладават през по-голямата част от времето. Случаен дискомфорт, който не е от значение по отношение на безопасността, не се отчита. Наред с оценката на работното място, свързана с ръчната работа с тежести, се преценява необходима ли е оценка и по други причини. Ако е необходима, това се отбелязва в съответното поле като се описват и причините.

Стъпка 3: Оценка

Всяка задача се оценява на база **точките по отделните показатели** (сборът от точките за ключовите индикатори се умножава по точките за времевия показател).

- **Базата за оценка** включва биомеханични показатели и характеристики на натоварването. Трябва да се отчита факта, че натоварването в долната част на гърба зависи от степента на навеждане на трупа напред и от теглото на товара и нараства с нарастване продължителността и/или честотата на натоварване, навеждането в страни и/или осукването на трупа.
- Методът не позволява **обединени оценки** на голям брой задачи, тъй като се получават резултати извън предела на скалата за оценка. Такива случаи изисква по-задълбочени системи за оценка на риска.
- От оценката на риска непосредствено стават видни нуждите и подходите при проектиране. Мерките трябва да бъдат насочени преди всичко към носителите на голям брой точки. Такива са по-специално организационни мерки в случаите на голям брой точки за времева оценка, намаляване теглото на товара или използване на помощни средства при голям брой точки по отношение оценката на товара или подобряване на ергономичните условия в случай на голям брой точки при оценка на работната поза.